

's Werelds eerste Koeientuin geopend

Op het biologische melkveebedrijf van Chris Bomers in Zwolle (bij Groenlo) werd dinsdag 8 september onder grote belangstelling een innovatief concept gepresenteerd: 's werelds eerste Koeientuin. In deze Koeientuin is de natuurlijke leefomgeving van de koe zo veel mogelijk nagebootst, waarbij de koeien vrij rondlopen tussen het groen.

Bijzonder aan de Koeientuin is dat niet de boer, maar de koe en de samenleving als uitgangspunt zijn genomen bij het ontwerp. De beplanting, afkomstig van kwekers uit de regio, is aangelegd door Jan Pape, ex-hovenier en bedenker van de Koeientuin (zie ook 'Groene Gast', pagina 55). Samen met Courage (de innovatieorganisatie voor de melkveehouderij), ID Agro bv (ontwerper en leverancier van innovatieve stalsystemen) en het Duitse BeTeBe (producent en leverancier van reinigingsinstallaties voor de veehouderij), heeft hij het concept ontwikkeld. Pape heeft onder andere platanen, lindes, tamme kastanjes, *Fagus sylvatica* en klimplanten als *Parthenocissus*

Foto's Wendy Verhorst

en druif toegepast. Het groen zorgt niet alleen voor verkoe-ling en schaduw, maar ook voor beschutting, geluiddemping en inpassing in het landschap.

Pijnstillende werking

De soorten zijn heel bewust gekozen. „Ze mogen niet giftig zijn, moeten soepele twijgen hebben en tegen stof kunnen”, licht Pape toe. Daarnaast is rekening gehouden met de voorkeuren van de koe. „Een koe knabbelt graag aan beuken. Ook weten we dat wilgen een pijnstillende werking hebben.” Daarnaast kenmerkt de Koeien-

tuin zich door een transparant foliedak, veel ventilatie en een innovatieve 'weidevloer' die urine doorlaat. De mest wordt door een zelf ontworpen mest-robot verwijderd, waardoor de toplaag van de vloer schoon blijft. Door het scheiden van de urine en mest, wordt de ammoniakuitstoot gereduceerd. In de Koeientuin hebben de koeien zo'n 15-18 m² ruimte per koe tot hun beschikking, dat is bijna twee keer zo veel als in een 'gewone' stal. Volgens Chris Bomers past de Koeientuin perfect binnen zijn multifunctionele boerderij,

waar ook een biogasinstallatie, een groepsaccommodatie en vakantiewoning aanwezig zijn. Ook richt de ondernemer zich op natuurbeheer. „De Koeientuin versterkt alle takken op ons bedrijf.”

Hoewel het nog te vroeg is voor conclusies, merkt Bomers dat de koe zich beter voelt in de Koeientuin. Daarnaast hopen de betrokkenen met de Koeientuin een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke acceptatie. Pape: „Door het groen in en om de stal wordt de Koeientuin geen object in, maar onderdeel van het landschap.”

Wandelpad door Koeientuin

Bovendien heeft Bomers plannen om een wandelpad te maken dat vanuit het aangrenzende natuurgebied naar en zelfs door de Koeientuin loopt. Zodat mensen met eigen ogen kunnen zien wat de Koeientuin inhoudt. „Een mooie touwbrug zou niet verkeerd zijn”, zegt hij lachend.

De Koeientuin dient de komende tijd als pilotstal om meer praktijkervaring op te doen. Een aantal veehouders heeft inmiddels al aangegeven ook een Koeientuin te willen realiseren. Ook vanuit de varkenssector is er interesse. <

